

Algemeen Kapittel

Pijnlijke besluiten en kansen voor een nieuw begin

Fragment uit de toespraak van Zr. Katharina bij de afsluiting van het 23e Algemeen Kapittel op 12.2.2023 in Simmern, Ww

Sinds 2015 hebben we onze Constituties, Ordinationes en vele andere van onze teksten vernieuwd en aangepast aan de huidige tijd. Daarbij moesten we onvermijdelijk naar onszelf kijken, individueel en als gemeenschap.

Nu hebben we onze aandacht weer meer gericht op wat er om ons heen gebeurt in Kerk en samenleving en gekeken naar de situaties waarin mensen vandaag de dag op ons getuigenis wachten, onze steun nodig hebben, op antwoorden van ons hopen.

We hebben dapper naar onze precaire situatie durven kijken en met een zwaar hart zeer pijnlijke beslissingen genomen, zoals de sluiting van Riga, om recht te doen aan onze werkelijkheid, maar tege-

lijkertijd kansen te geven aan Gods roep in de zusters om een nieuw vertrek.

Sommigen van ons werden telkens weer verrast door de dans van de Heilige Geest in en onder ons. En terwijl onze besluiten rekening houden met onze afnemende kracht, komt toch tweemaal het woord „wereldwijd“ voor in onze uitspraken, durven we elders een nieuw klooster te stichten en duiken we diep in een zoekbeweging die vanuit het geloof en vanuit onze doorleefde dominicaanse spiritualiteit van Bethanië rekening wil houden met de veranderende tijden.

Laten we dus, met geloof in de verrijzenis, opstaan, ons laten bevrijden en met overtuiging, creativiteit en vertrouwen reis-, verhaal- en maaltijdgemeenschappen vormen met de mensen te midden van wie we leven.

Zr. Katharina tijdens haar toespraak gedurende de slotmis.

Tijdens het afsluitende feestmaal laten onze Koreaanse zusters ons zien hoe jongeren in hun eigen land „Ik vind je leuk“ zeggen.

Het nieuwe Algemeen bestuur

Op 3 februari werd het nieuwe Algemeen Bestuur gekozen (van links naar rechts):

Zr. Anna-Maria Ladage
(Schwalmtal)

Zr. Marjolein Bruinen
(Haelen, NL)

Zr. Katharina Hemmers
(Schwalmtal)

Zr. Hannah Rita Laue
(Riga, Lettland)

Zr. Hellena Jung
(Bergisch Gladbach)

Zr. Katharina werd bevestigd als algemene overste en **Zr. Hellena** als haar plaatsvervangster.

Het zaken- kapittel

Na de verkiezingen werd een hele reeks onderwerpen besproken. Zodra een punt voldoende was bediscussieerd, vatte het tekstteam het resultaat van wat was gezegd samen. Soms werd een „besluit“ genomen, soms kwam er alleen een „aanbeveling“ of een „uitspraak“ uit. Deze ontwerp teksten werden opnieuw aan de plenaire vergadering voorgelegd, opnieuw besproken en zo nodig aangepast. Op die manier werd over elke afzonderlijke zin van de nu ontstane Akten overeenstemming bereikt in zijn concrete formulering.

*Het tekstteam aan het werk (v. l. n. r.):
Zr. Barbara, Zr. Laetitia, Zr. Judith*

De belangrijkste beslissingen van het kapittel hebben betrekking op de conventen. Hoe moeten de huisgemeenschappen worden samengesteld zodat ze geschikt zijn voor de toekomst? Met de gemeenschappen van de oudere zusters hebben we ons veel bezig gehouden. Zij moeten de nodige ondersteuning krijgen. Maar tegelijkertijd was er een groot verlangen naar een nieuw begin. Het resultaat is de beslissing om een klooster te stichten, waar de opleiding plaats kan vinden. Waar dat komt, is nog niet bepaald. En tenslotte was er, na afweging van alle behoeften, geen andere keuze dan de gemeenschap in Riga op te heffen.

Zr. Barbara, Bergisch Gladbach

Iedereen moet een stem hebben!

Het was een bont gezelschap dat bijeenkwam voor het Algemeen Kapittel: 15 zusters van 39 tot 80 jaar uit de drie Europese landen waar de Congregatie momenteel vertegenwoordigd is en van vier verschillende nationaliteiten. Spiegel van onze gemeenschap, zodat elke zuster zich met haar belangen vertegenwoordigd kan voelen. De Constituties, onze „grondwet“, regelen de samenstelling van het Kapittel: behalve de vijf zusters van het bestuur van de congregatie die vanuit hun ambt deelnemen, moesten ten minste zes zusters als afgevaardigden worden gekozen. Deze keer waren het er zelfs tien, vijf onder de 65 jaar en vijf erboven, omdat belangrijke kwesties voor het heden en de toekomst moeten worden behandeld.

Om ook de zusters thuis mee te laten leven, schreef een zuster regelmatig een brief waarin ze verslag deed van wat er gebeurde: wat waren de onderwerpen, wat werd er besloten, maar ook: hoe vieren we de eredienst en hoe brengen we de avonden door. Daarnaast was er levendig contact via alle beschikbare media: WhatsApp, e-mail en telefoon. Bovendien meldde een andere zuster zich regelmatig op facebook, Instagram en de homepage. Want een kapittel is zeker geen conclaaf waar communicatie met de buitenwereld verboden is. Bij ons betekent het: iedereen moet een stem hebben!

Zr. Sara, Haelen

Het werk kan beginnen.

De „viering“ van het Algemeen Kapittel

Een algemeen kapittel wordt niet zomaar gehouden, nee, het wordt gevierd. Daartoe draagt onder andere de speciaal vormgegeven liturgie bij. Zo konden we elke ochtend een Mis vieren, die was voorbereid door diverse kapitteldeelneemsters. Zo verschillend als de zusters waren, zo individueel was de vormgeving, ieder op haar eigen manier indrukwekkend en expressief.

Tijdens de openingsdienst arriveerde de boot van Martha, Maria en Lazarus.

In de belangrijkste diensten, dus bij de opening van het kapittel, de verkiezingen en de afsluiting, stonden de broer en zussen van Bethanië centraal. Vooral Martha en Maria zijn symbool voor het thuis zijn voor elkaar. Maar ook zij moesten na de dood en verrijzenis van Jezus hun huis verlaten. Volgens de legende dreven zij op een stuurloos schip naar Zuid-Frankrijk, waar zij later op „plaatsen des doods“ kwamen en opstanding en leven verkondigden: Maria trok zich terug in een grot om te bidden. Martha zou een draak hebben getemd. Als „getuigen van de verrijzenis“ werden zij op hun eigen manier van symbolen van een betrouwbaar huis tot rondtrekkende predikers. Deze liturgie wees dus op de spanning tussen het Bethanië-huis en de Dominicaanse rondtrekkende prediking, die gedurende het hele kapittel ook een terugkerend thema was.

Zr. Martha, Bergisch Gladbach

Democratische Kerk

Bijna niets in de katholieke kerk is democratischer georganiseerd dan de Orde van de dominicanen. Al in de 13e eeuw, meer dan 800 jaar geleden, introduceerde de heilige Dominicus de Algemene Kapittels: Vergaderingen van de broeders, aanvankelijk afwisselend in Parijs en Bologna, waarop de grondwet werd besproken en de koers voor de toekomst werd uitgezet.

Wat is hier zo democratisch aan?

Het belangrijkste: alle ambten worden in principe gekozen, en wel voor een vaste termijn. De prior van een plaatselijke gemeenschap voor drie jaar, de provinciaal van een land of regio voor vier jaar en de meester van de orde voor negen jaar. Alle broeders hebben na hun noviciaat actief stemrecht en stemmen ofwel rechtstreeks (voor de prior) ofwel via gekozen plaatsvervaarders.

Tijdens de verkiezing van de nieuwe Algemene Raad fungeren de twee jongste zusters Hannah en Martha als stemopneemsters. De zojuist herkozen algemene overste heeft het voorzitterschap van de verkiezing overgenomen.

Maar het indrukwekkendste is hoe de grondwet (de Constituties en Ordinationes) is ontwikkeld. Om de drie jaar wordt een Algemeen Kapittel gehouden, telkens in een andere samenstelling in een cyclus van negen jaar.

Bij het eerste komen alle provincialen van de Orde bijeen, bij het tweede alleen de gekozen broeders uit de respectieve provincies, de zogenaamde difinitoren, en bij het derde, het verkiezingskapittel, komen zowel de provincialen als de gekozen broeders bijeen. Ongeveer 100 broeders uit de hele wereld komen samen. Indien een wijziging van de Grondwet wordt voorgesteld, moeten drie opeenvolgende kapittels ermee instemmen voordat de wijziging geldig is.

Iedereen moet een stem hebben!

Zr. Sara, Haelen

Het interieur van de kapel veranderde bijna dagelijks. Hier kwamen de broer en zussen van Bethanië in Frankrijk terecht.

Op het feest van Maria Lichtmis speelde licht een bijzondere rol.

De zoektocht naar gezamenlijke instemming

P. Timothy Radcliffe, voormalig Meester van de Orde van de dominicanen, zei ooit dat die Orde nooit efficiënt kan zijn omdat het altijd gaat om het vinden van consensus.

Nergens is dit beter voelbaar dan op het Algemeen Kapittel, zelfs voor ons zusters! Geen enkel besluit wordt „van bovenaf“ genomen, maar elk besluit wordt intensief met de afgevaardigden besproken, van alle kanten bekeken, argumenten afgewogen en sceptici geprobeerd te overtuigen. Natuurlijk wordt er aan het eind gestemd, maar als het goed is gegaan, is het een besluit bij consensus. Alle argumenten zijn gehoord, en zelfs de tegenstanders weten waarom de meerderheid anders heeft besloten en kan daarmee leven.

Dit vergt tijd en een goede discussiecultuur. Daarvoor is deskundige ondersteuning nodig, want wanneer het eigen leven op het spel staat, kunnen de discussies soms verhit raken.

Reingard Lange en pater Laurentius Höhn OP: een goed op elkaar ingespeelde begeleiding.

We hadden geluk dat we twee zulke bekwame mensen aan onze zijde hadden: Reingard Lange, die nu al zes jaar met ons onderweg is, en pater Laurentius Höhn OP, die ons steeds weer geestelijke impulsen gaf, met ons de Mis opdroeg en broederlijk met ons meeding.

Zr. Sara, Haelen

Kijkend over het hek

Kapittels behoren tot de essentie van het religieuze leven, ze bestaan niet alleen in Bethanië.

Onze Nederlandse medebroeders hadden een zeer belangrijk Provinciaal Kapittel in 2022, waar besloten werd dat de Nederlandse Provincie zou fuseren met die van België. Het aantal broeders was te klein geworden om een aparte provincie te blijven, ondanks enkele nieuwe leden die sinds 2015 zijn ingetreden.

Een grote verandering! De nationale autonomie opgeven, een eenheid vormen met broeders van een andere cultuur en vaak een andere taal, nieuwe leden vormen voor een groter geheel en niet langer alleen voor Nederland - dat was een hele stap.

Zoiets kan alleen als je weet waarom je dat doet. Het gaat niet enkel om overleven in een bepaalde regio, wij zijn geen doel op zich. Nee, het gaat ook altijd om het versterken van de specifieke missie van de Orde van de dominicanen, de verkondiging van de Blijde Boodschap.

Eind december 2022 kozen de Belgische en Nederlandse broeders gezamenlijk hun nieuwe provinciaal, pater Didier Croonenberghs. Moge Gods zegen hem vergezellen!

Zr. Sara, Haelen

Algemene Vergadering UCESM

(Unie van conferenties van Europese hogere oversten)

Het was een heel ingewikkelde zaak om in 2022 onze tweejaarlijkse bijeenkomst voor elkaar te krijgen. Nadat we geen visum kregen voor St. Petersburg, konden we naar Rolduc/NL. Alles georganiseerd, moesten we – als gevolg van Corona – de vergadering in 3 stukken knippen, twee ervan hebben we via de zoom georganiseerd. Maar het laatste deel kon van 20 t.m. 24 oktober 2022 „live“ plaats vinden.

Het werden heel fijne dagen, waarin we synodaal in groepen en plenair werkten en daardoor werkelijk tot elkaar kwamen. En met de hulp van twee „kopstukken“ van het dicasterie (voorheen „Religieuzencongregatie“) kwam er een eind aan ons jarenlange werk aan de vernieuwing van onze Statuten. Wie meer wil lezen: www.ucesm.net. We verheugen ons nu al op de volgende bijeenkomst, in 2024!

Zr. Marjolein, Haelen

Het in dit jaar nieuw gekozen executief comité, v.r.n.l.: P. Mark-Robin (NL), Zr. Mary (Ierland), P. Janis, voorzitter (Letland), Zr. Olena (Oekraïne) en Zr. Marjolein (algemeen secretaresse).

Algemene Vergadering RENATE

(Europese Religieuzen tegen mensenhandel en uitbuiting)

De algemene vergadering van Renate (www.renate-europe.net) vond van 13 tot en met 19 november 2022 in het Portugese Fatima plaats. Zuster Marjolein, die de vereniging destijds mede heeft opgericht, was aanwezig en sprak over de band tussen Renate en UCESM (Unie van conferenties van hogere oversten in Europa), waarvan zij algemeen secretaris is.

De meer dan 100 deelnemers genoten van de lezingen, de dagelijkse meditatie, de verslagen van „overlevenden“, de activiteiten in maatschappij en politiek, de bezoeken aan verschillende plaatsen, maar vooral van de persoonlijke ontmoetingen en de wederzijdse bemoediging. Er werd ijverig gewerkt aan concrete programma's om misstanden te voorkomen, te erkennen en aan te pakken. En het was geweldig om op zo'n inspirerende plek te zijn!

bankrekening: 57.89.20.042

IBAN: NL75ABNA0578920042

BIC: ABN ANL 2A

t.n.v. Dominicanessen van Bethanië

De Dominicanessen van Bethanie zijn een erkende ANBI instelling (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Impressum

Uitgever: Dominicanessen van Bethanië

Zr. Katharina Hemmers OP

Postbus 4050 · NL – 6080 AB Haelen

telefoon: 0031/(0)6-51536286 (Zr. Sara, sekretariaat)

www.dominicanessenvanbethanie.nl

redactie: Zr. Barbara Offermann OP · sr.barbara@bethanien-op.org

lay-out: Ulrike Jasser, Heinsberg

Recht van bezwaar: wilt u geen post meer van de dominicanessen van Bethanië ontvangen? Bel ons dan op +49 - (0)2204/2002-100 of schrijf naar sr.barbara@bethanien-op.org. Omdat volgens § 23 lid 1 & 2 van de kerkelijke wet voor de bescherming van de persoonsgegevens van religieuze gemeenschappen van pauselijk recht (KOR-OG) kunt u op elk gewenst moment tegen de verwerking van uw persoonsgegevens protesteren.

Dominicanessen
van Bethanië

Geloven in toekomst.